

Stichting HoPe Holanda Peru

Programma Voedselzekerheid en sociaal welzijn

Introductie

Het programma voor voedselzekerheid en sociaal welzijn is opgestart in 2020 als antwoord op de crisis veroorzaakt door COVID-19. Vanwege de coronacrisis was Peru genooddaakt haar grenzen hermetisch te sluiten waardoor er geen toeristen het land meer binnenkwamen en duizenden families, tot dan toe financieel afhankelijk van het toerisme, hun inkomsten op zagen drogen. Van de een op de andere dag waren families weer geheel afhankelijk van de eigen productie van levensmiddelen.

HoPe begon met het verbouwen van groentes in groentetuinen en -kassen op de scholen die vanwege de pandemie gesloten waren. Met de ouders werd begonnen met de bouw van meer groentekassen voor de scholen. Tegelijkertijd werd begonnen met de aanleg van groentetuinen en de bouw van groentekassen bij de families thuis. Binnen een jaar produceerden meer dan 300 families thuis hun eigen groentes. HoPe ondersteunt nog altijd met technische begeleiding, zaden en materialen voor de constructie van de kassen.

Ondertussen zijn we twee jaar verder, twee jaar waarin het programma zijn waarde volop heeft bewezen. Aan het begin ging iedereen er nog vanuit dat de pandemie hooguit enkele maanden zou duren en dat het 'normale' leven snel terug zou keren. Niets bleek minder waar

en de deelnemende families waren dan ook volledig afhankelijk van de eigen productie van groentes.

In 2021 heeft HoPe het programma uitgebreid met de kweek van forellen en het fokken van cavia's. Voor beide projecten konden we gebruik maken van bestaande infrastructuur in de dorpen en op de scholen.

Nu corona ook in Peru langzaam op zijn retour lijkt te zijn en het toerisme beetje bij beetje weer aantrekt, keren ook verschillende families terug naar hun voormalige werkplekken. Het aantal familie dat in de bergdorpen achterblijft en met ondersteuning van HoPe zelf

groentes blijft verbouwen daalt daarmee langzaam iets. HoPe blijft de 'achterblijvers' ondersteunen in het produceren van hun eigen groentes.

Het voedselprogramma heeft zijn vruchten afgeworpen, bijna alle deelnemende families hebben een redelijke tot grote productie van groentes op kunnen zetten. Tientallen families verbouwen nu zoveel groentes dat zij wekelijks naar de regionale markt in de vallei kunnen om een deel van de productie te verkopen. De vissen en cavia's verkochten en verkopen we nog steeds tegen symbolische prijzen aan de bevolking van de gemeenschappen.

Scholen

Nu de scholen weer open zijn en er op school weer een lunch voor de kinderen wordt gekookt wordt de oogst van de groentetuinen en -kassen op de scholen gebruikt als aanvulling van de schoollunch. Van

de overheid krijgen de scholen droge producten zoals rijst, bonen en graansoorten. De kinderen brengen zelf aardappelen van thuis mee en HoPe vult aan met verse groentes. Met enige regelmaat gaat er een grote donatie van forellen uit onze kweekvijvers naar de scholen, een welkome en voedzame lekkernij voor de kinderen.

De groentetuinen en -kassen worden, net als de caviafokkerijen, overgedragen aan de scholen. In de projecten wordt de productie van groentes voor de scholen voortgezet, waarbij HoPe zorgt voor technische begeleiding en zaaigoed. Daarnaast worden de projecten onderdeel van het onderwijsprogramma, leerlingen krijgen de zorg voor groentes en cavia's en ook op andere vlakken zullen de projecten onderdeel vormen van het onderwijsprogramma op school. Op de middelbare school van Patacancha heeft een van de leerkrachten de groentes uit de kassen al in verschillende lessen gebruikt, zie foto's hieronder.

Viskwekerijen

HoPe heeft in drie gemeenschappen viskwekerijen opgezet. Sinds januari 2022 kunnen we forellen oogsten. Het overgrote deel van de opbrengst wordt tegen kostprijs aan de bewoners verkocht. Een gedeelte wordt, ter aanvulling van het voedselprogramma op school, uitgedeeld aan de scholen in de gemeenschappen.

De kwekerij in Chupani hebben we halverwege 2022 moeten sluiten, in de droge periode hadden we te weinig water om de kwekerij draaiende te houden.

HoPe zal de kwekerijen in Patacancha en Huacahuasi voortzetten waarbij een gedeelte van de vis verkocht wordt om een deel van de kosten te dekken, een ander deel zal bestemd blijven voor de leerlingen op de verschillende scholen.

Vissen en groentes klaarmaken voor de schoollunch

Rookvrije en energiezuinige kookhoeken

De programmering en de uitvoering van het programma gebeurt in goed overleg met de gemeenschappen en met de bewoners. De deelnemers aan het programma gaven aan ook andere problemen aan te willen pakken. Zo hebben de woningen in de hoge Andes normaliter geen rookafvoer, de woningen bestaan doorgaans uit één enkele ruimte waar geslapen en gekookt wordt. Overdag vertoeft men meestal buitenshuis maar in het regenseizoen wordt toch ook vaak beschutting gezocht in de eenvoudige woning.

In de hooggebergtes groeien nauwelijks bomen en koken doet men dan ook op gedroogde mest van lama's en alpaca's. Omdat de woning geen rookafvoer heeft vult de ruimte zich tijdens het koken met dikke rook. Mensen ademen deze rook in en problemen aan longen en luchtwegen komen dan ook erg veel voor bij de bewoners.

Als oplossing installeert HoPe eenvoudige, maar rookvrije en

energiezuinige kookhoeken. Onderdeel van de kookhoek is een kleine maar zeer functionele oven. Het oventje wordt op dezelfde manier verwarmd als de kookplaten, simultaan gebruik bespaart dan ook veel brandstof.

Seksuele educatie en psychologische ondersteuning

De pandemie brengt naast economische problemen ook veel sociale problemen met zich mee. Het wegvallen van inkomsten is voor iedereen een groot probleem.

Scholen zijn dicht en ouders hebben geen werk. De problemen hopen zich op en dat resulteert helaas vaak in huiselijk en of seksueel geweld.

Tijdens de lockdown heeft HoPe dagelijks radiospots uitgezonden. Bij het langzame afschalen van de coronamaatregelen heeft HoPe de ruimte gezocht om met bewoners individueel aan het werk te gaan. Nu de scholen weer open zijn verzorgen psychologen van HoPe workshops voor leerlingen

van het basis- en het middelbaar onderwijs. Via het programma worden ook de leerkrachten geschoold en begeleid in het uitvoeren van workshops en in het geven van persoonlijke psychologische begeleiding van leerlingen.

Installatie waterbassins

Peru kent een duidelijke regenperiode en een sterke droge periode. In de regenperiode, van eind oktober tot end maart regent het veel, bijna dagelijks wel een flinke bui. In de droge periode regent het nauwelijks tot maandenlang helemaal niet. In deze periode is men in het Andesgebied afhankelijk van smeltwater van de gletsjers uit de hoge Andes of van grondwater dat via vele, vaak kleine bronnetjes aan de oppervlakte komt. Om ook in de droge periode groentes in de tuinen en kassen te kunnen bevoeien ondersteunt HoPe bij de aanleg

van waterbassins. Het water uit de natuurlijke bronnen wordt opgevangen in bassins die door de bevolking zelf worden aangelegd. HoPe ondersteunt met materialen en technische begeleiding. Als grondzeil gebruikt HoPe afgedankte Billboards die HoPe als donatie heeft gekregen van een grote firma uit Lima.

Boomkwekerij

De boomkwekerij blijft om praktische redenen een direct onderdeel van het programma voor voedselzekerheid. De boomkwekerij is opgezet in een van de deelnemende gemeenschappen en de werknemers worden gecontracteerd uit de dorpsbevolking. Zeker tijdens de pandemie was het voor veel families een welkome bron van inkomsten. Doel is om voor het volgende regenseizoen honderdtwintigduizend jonge boompjes groot genoeg te hebben om ze in vier gemeenschappen uit te kunnen planten. Wij zijn al een heel eind onderweg en gaan ervan uit dat we dit doel gaan halen.

Naast hout gaan de bossen straks ook eetbare paddenstoelen opleveren. De

paddenstoelensoort die in de naaldbossen groeit is erg voedzaam en heeft een zeer goede verkoopprijs.

De bossen gaan op den duur ook een belangrijke functie vervullen in de waterhuishouding en de opslag van CO₂. De klimaatverandering zorgt ervoor dat de gletsjers in het Andesgebergte snel verdwijnen.

De veenachtige grond op de berghellingen fungeert als een natuurlijke opslag voor water en CO₂.

Voor de bomenkwekerij krijgt HoPe technische begeleiding van Pachamama Raymi, de NGO van de Nederlandse consul in Cusco. Pachamama Raymi heeft al meer dan twaalf miljoen bomen geplant.

Walter Meekes
Stichting HoPe Holanda Peru
December 2022